

TỔ CHỨC KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ GIÁ THÀNH SẢN PHẨM: THỰC TIỄN TẠI DOANH NGHIỆP XÂY DỰNG ĐƯỜNG BỘ

ThS. ĐƯỜNG THỊ QUỲNH LIÊN - Đại học Vinh

Việc cải tiến hoàn thiện tổ chức kế toán chi phí sản xuất và giá thành sản phẩm là yêu cầu cấp bách trong công tác quản lý sản xuất kinh doanh cũng như trong hoàn thiện công tác kế toán của doanh nghiệp. Vì vậy, việc nghiên cứu yêu cầu để hoàn thiện tổ chức kế toán chi phí sản xuất và giá thành sản phẩm tại các doanh nghiệp xây dựng đường bộ là rất có ý nghĩa về mặt lý luận và thực tiễn.

Trong nội dung công tác kế toán của doanh nghiệp (DN) xây lắp, tổ chức kế toán chi phí sản xuất và giá thành sản phẩm được coi là khâu trọng tâm. Hoàn thiện kế toán chi phí sản xuất và tính giá thành xây lắp là công việc mang tính chất thường xuyên, liên tục bởi xuất phát từ thực tế hoạt động sản xuất luôn phát triển và biến đổi liên tục, do đó yêu cầu quản lý, biện pháp quản lý cũng không ngừng thay đổi, hoàn thiện cho phù hợp.

Tổ chức kế toán chi phí sản xuất chính xác, hợp lý và tính đúng, tính đủ giá thành công trình xây lắp có ý nghĩa rất lớn trong công tác quản lý chi phí, giá thành xây dựng, trong việc kiểm tra tính hợp pháp hợp lệ của chi phí phát sinh ở DN nói chung và ở các tổ đội xây dựng nói riêng. Với chức năng là ghi chép, tính toán, phản ánh và giám sát thường xuyên liên tục sự biến động của vật tư, tài sản, tiền vốn, kế toán sử dụng thước đo hiện vật và thước đo giá trị để quản lý chi phí.

Thông qua số liệu do kế toán tập hợp chi phí, tính giá thành, người quản lý DN biết được chi phí và giá thành thực tế của từng công trình, hạng mục công trình của quá trình sản xuất kinh doanh. Qua đó, nhà quản trị có thể phân tích tình hình thực hiện kế hoạch sản phẩm, tình hình sử dụng lao động, vật tư, vốn là tiết kiệm hay lãng phí để từ đó có biện pháp hạ giá thành, đưa ra những quyết định phù hợp với hoạt động sản xuất kinh doanh của DN. Hạ giá thành sản phẩm mà vẫn đảm bảo chất lượng là điều kiện qua trọng để DN có thể cạnh tranh và đứng vững trên thị trường. Việc phân tích đúng đắn kết quả hoạt động sản xuất kinh doanh chỉ có thể dựa trên giá thành sản phẩm chính xác. Về phần giá thành, giá thành lại chịu ảnh hưởng

của kết quả tổng hợp chi phí sản xuất xây lắp. Do vậy, việc hoàn thiện công tác kế toán chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm là yêu cầu rất cần thiết đối với các DN nói chung và đối với các DN xây dựng đường bộ khu vực miền Trung nói riêng.

Đứng trước yêu cầu cấp thiết của việc hoàn thiện công tác kế toán chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm như đã nêu trên, vấn đề đặt ra là phải hoàn thiện sao cho kế toán chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm đáp ứng được các yêu cầu sau:

- Phù hợp với những chuẩn mực kế toán trong nước cũng như quốc tế, phải đảm bảo những nguyên tắc chế độ kế toán tài chính hiện hành.

Công tác kế toán chi phí và tính giá thành sản phẩm của công ty chịu sự ảnh hưởng cơ chế quản lý của nhà nước và đặc điểm của ngành. Vì vậy, quán triệt yêu cầu này sẽ tạo điều kiện cho công tác kế toán nói chung và kế toán chi phí và tính giá thành sản phẩm nói riêng đi vào nề nếp, tôn trọng các chế độ kế toán tài chính. Sự can thiệp và sự điều tiết của Nhà nước đối với hoạt động của DN được thông qua chính sách, các chế độ quản lý kinh tế tài chính mang tính định hướng chiến lược chung nhằm mục đích quản lý và điều hành thống nhất trên toàn bộ nền kinh tế đảm bảo cho việc kiểm tra, kiểm soát của nhà nước đối với công tác kế toán giữa các DN, các ngành trong phạm vi toàn bộ nền kinh tế. Tuy nhiên, để giúp cho công tác kế toán thực hiện được khoa học, hợp lý và phù hợp với định hướng phát triển kinh tế thị trường thì trong hoàn thiện tổ chức công tác kế toán ngoài việc tôn trọng các chính sách chế độ tài chính đã có chúng ta phải tính đến xu hướng cũng như sự thay đổi chính

sách tài chính tương lai.

Quán triệt yêu cầu này phải tạo điều kiện cho kế toán nói chung và kế toán chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm nói riêng đi vào nề nếp, tôn trọng các chế độ kế toán tài chính. Tuy nhiên, để giúp cho công tác kế toán thực hiện được khoa học, hợp lý, phù hợp với định hướng phát triển nền kinh tế thị trường thì trong hoàn thiện tổ chức công tác kế toán ngoài việc tôn trọng các chính sách chế độ tài chính đã có, chúng ta phải tính đến xu hướng cũng như sự thay đổi chính sách tài chính tương lai.

- Đáp ứng việc cung cấp thông tin hữu hiệu cho nhà quản lý, phải dựa trên nội dung kế thừa đã có xây dựng thêm những nội dung mới cho phù hợp nhưng không phá vỡ cơ cấu tổ chức hiện tại.

Để đảm bảo các thông tin kinh tế biểu hiện ở các chỉ tiêu về chi phí và giá thành sản phẩm thực sự có ý nghĩa vừa phản ánh một cách trung thực đầy đủ, chính xác, kịp thời chi phí sản xuất phát sinh làm căn cứ để phân tích các yếu tố chi phí cho từng loại sản phẩm, công việc hoặc theo địa điểm phát sinh chi phí đáp ứng yêu cầu kiểm tra chi phí theo từng địa điểm sản xuất. Xác định hiệu quả kinh tế tăng cường hạch toán nội bộ, quản lý điều hành sản xuất để ngày càng tiết kiệm chi phí và sử dụng các nguồn lực có hiệu quả nhất.

- Phải xuất phát từ đặc điểm tổ chức sản xuất kinh doanh, quy trình công nghệ sản xuất, loại hình sản xuất, đặc điểm của sản phẩm, khả năng hạch toán và yêu cầu quản lý kinh doanh.

Mỗi DN có một đặc điểm riêng, do đó không thể có một mô hình kế toán chung cho các DN. Quy trình công nghệ sản xuất trong DN nói chung được biểu hiện ra là quá trình kết hợp giữa lao động, các yếu tố vật chất và nhân tố kỹ thuật. Quy trình công nghệ chi phối đến việc đầu tư và sử dụng các đầu vào cũng như khối lượng và dạng biểu hiện của đầu ra. Do vậy, nó chi phối trực tiếp đến trình tự và nội dung kế toán chi phí sản xuất và tính giá thành sản phẩm. Các DN khác nhau, quá trình hoạt động sản xuất kinh doanh được thực hiện theo cách thức phương thức khác nhau, việc tổ chức và yêu cầu quản lý cũng có thể không giống nhau. Kế toán là công cụ quản lý kinh tế được tổ chức ở các DN, muốn đáp ứng yêu cầu quản lý phải phù hợp với đặc điểm sản xuất kinh doanh và yêu cầu quản lý của DN.

- Kết hợp chặt chẽ giữa kế toán tài chính và kế toán quản trị

Kế toán tài chính là khoa học thu nhận, xử lý cung cấp thông tin phục vụ cho việc lập báo cáo tài chính. Thông tin kế toán tài chính là thông tin tổng hợp về tài sản và hoạt động của DN, chủ yếu phục vụ cho đối

tượng bên ngoài DN, chưa đáp ứng đầy đủ và toàn diện yêu cầu quản trị DN.

Kế toán quản trị là khoa học thu nhận, xử lý và cung cấp thông tin về hoạt động của DN một cách cụ thể cho các nhà quản lý trong việc lập kế hoạch, điều hành, tổ chức thực hiện kế hoạch và quản lý hoạt động kinh tế tài chính trong nội bộ DN.

Hiện nay, kế toán quản trị vẫn đang là vấn đề còn mới mẻ, chưa thực sự được quan tâm, việc nhận thức về bản chất, nội dung và vai trò của kế toán quản trị còn nhiều quan điểm khác nhau. Do đó, việc tổ chức kế toán quản trị trong các DN nói chung và các DN xây dựng đường bộ nói riêng chưa được quan tâm đúng mức, các DN còn nhiều lúng túng trong việc xác định mô hình, nội dung kế toán quản trị cũng như cách thực tổ chức. Hơn nữa, trong các DN xây dựng đường bộ khu vực miền Trung, việc quản lý chặt chẽ các yếu tố chi phí là cơ sở để xác định đúng đắn kết quả, hiệu quả kinh doanh của DN.

- Đảm bảo tiết kiệm và có hiệu quả.

Yêu cầu này đòi hỏi khi hoàn thiện tổ chức công tác kế toán phải phát huy được vai trò, nhiệm vụ cung cấp thông tin cần thiết cho các đối tượng sử dụng thông tin đồng thời kết quả mà nó đem lại lớn hơn nhiều chi phí phục vụ bản thân nó. Điều này có nghĩa là chi phí bỏ ra phải luôn nhỏ hơn lợi ích thu được do các nội dung hoàn thiện mang lại.

Thông tin để phục vụ cho việc đưa ra quyết định bao gồm tài liệu thu thập từ kế toán tài chính, kế toán quản trị, kế toán chi tiết, kế toán tổng hợp... Từ đó xây dựng các thông tin phù hợp với nguồn số liệu thu được. Mặt khác, hoạt động sản xuất kinh doanh của các DN xây dựng đường bộ khu vực miền Trung cũng phong phú và đa dạng, do vậy việc xây dựng hệ thống thông tin kế toán chi phí sản xuất và giá thành sản phẩm cũng xuất phát từ thực tế của quá trình kinh doanh. Xây dựng các nội dung tổ chức kế toán chi phí sản xuất và giá thành sản phẩm đảm bảo tiết kiệm và hiệu quả của thông tin kế toán, khi đó hiệu quả kinh doanh mới được nâng cao.

Tài liệu tham khảo:

1. Chế độ Kế toán doanh nghiệp xây lắp (2009), NXB Thống kê;
2. Nguyễn Đình Đỗ, Nguyễn Trọng Cơ (2003), Kế toán và phân tích hoạt động kinh tế trong doanh nghiệp xây lắp, NXB xây dựng;
3. Trương Thị Thủy, Trần Văn Dung (2008), Tình huống kế toán trong quản trị doanh nghiệp, NXB Tài chính;
4. Võ Văn Nhị (2008), Kế toán doanh nghiệp xây lắp, NXB Giao thông vận tải
5. Đoàn Xuân Tiên (2007), Giáo trình kế toán quản trị, NXB Tài chính;
6. Lưu Đức Tuyên, Ngô Thị Thu Hồng (2011), Giáo trình Tổ chức công tác kế toán trong doanh nghiệp, NXB Tài chính;
7. Ngô Thế Chí, Trương Thị Thủy (2012), Giáo trình kế toán tài chính, NXB Tài chính.